

Roczne sprawozdanie
z realizacji zadań
z zakresu wspierania rodziny
za 2024 rok
wraz z potrzebami
związanymi z ich realizacją
w roku 2025

Ruda Śląska, marzec 2025r.

Spis treści

I.	Wskaźniki realizacji celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2024-2026	s. 3
II.	Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny	s. 11
III.	Finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	s. 12
IV.	Przekazywanie informacji do Biura Informacji Gospodarczej	s. 12
V.	Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny	s. 13
VI.	Potrzeby związane z realizacją zadań na 2025 rok	s. 13

Zgodnie z Uchwałą NR PR.0007.13.2024 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 25.01.2024r. w 2024 roku realizowany był „Gminny Program Wspierania Rodziny w mieście Ruda Śląska na lata 2024-2026”.

I. Wskaźniki realizacji celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2024-2026

1. Wzmocnienie działań profilaktycznych na rzecz rodziny w kryzysie

Kierunki działań i wskaźniki realizacji celu:

1.1. *Monitorowanie sytuacji rodziny i dziecka - współpraca między instytucjami*

Bezpieczna rodzina - wspólne działanie pracowników socjalnych i funkcjonariuszy Straży Miejskiej, polegające na wejściach do rodzin wymagających szczególnego wsparcia. Realizacja projektu pozwala na odpowiednio wczesne reagowanie na pojawiające się trudności i kryzysy w rodzinach, w których występują problemy związane z alkoholizmem, przemocą czy bezradnością opiekuńczo - wychowawczą. W roku 2024 w ramach projektu odbyło się 127 wspólnych wizyt w rodzinach.

Spotkania interdyscyplinarne - rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objęte są wsparciem wielu instytucji, m.in. szkół, przedszkoli, placówki wsparcia dziennego, poradni rejonowych, poradni psychologiczno - pedagogicznej, poradni psychologicznej dla dzieci, sądu oraz organizacji pozarządowych. Przedstawiciele tych instytucji w ramach spotkań interdyscyplinarnych omawiają sytuację rodzin, których one dotyczą. Pozwala to jasno określić jakie trudności przeżywa rodzina, a także ustalić plan pomocy. W 2024 roku odbyło się 1018 spotkań interdyscyplinarnych, w tym 765 spotkań interdyscyplinarnych z udziałem pracownika Działu ds. Asysty Rodzinnej.

1.2. *Wparcie rodziny dotkniętej przemocą*

Grupy diagnostyczno - pomocowe - kiedy w rodzinie zachodzi podejrzenie, że dochodzi do przemocy spisywana jest „Niebieska Karta” - część A i uruchamiana procedura związana z występowaniem przemocy domowej. Zostaje powołana grupa diagnostyczno - pomocowa, w skład której wchodzi przedstawiciele tych instytucji, które współpracują z rodziną. Procedura „Niebieskie Karty” jest procedurą o charakterze pomocowym, to skoordynowany system pomocy, który służy ochronie osób doświadczających przemocy domowej i zapewnieniu im bezpieczeństwa. W 2024r. toczyło się 371 procedur „Niebieskie Karty”, odbyły się 1052 spotkania grup diagnostyczno-pomocowych. W rodzinach objętych procedurą wychowywało się 586 dzieci

(w tym 49 dzieci niepełnosprawnych). W stosunku do 303 dzieci istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą. Tutejsze Centrum wystosowało 56 pism do Sądu Rejonowego dotyczących zagrożenia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach, w których zachodzi obawa, że są dotknięte przemocą.

1.3. *Monitorowanie sytuacji dziecka, którego dobro jest zagrożone*

Zawiadamianie Sądu w sytuacjach, gdy dobro dziecka jest zagrożone - w sytuacji kiedy rodzice w sposób nieodpowiedni sprawują władzę rodzicielską zawiadamiany jest Sąd. Dzieje się tak wówczas, gdy rodzice w rażący sposób zaniedbują podstawowe potrzeby dzieci, w rodzinie dochodzi do interwencji bądź nadużywania alkoholu. W 2024r. skierowano 85 wniosków do Sądu o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych oraz przekazano 198 informacji o aktualnej sytuacji w rodzinie do toczących się postępowań.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodziny zagrożonej lub dotkniętej kryzysem.
- Wzmocnienie bezpieczeństwa w rodzinie, która jest w kryzysie.
- Wczesne reagowanie na pojawiające się sytuacje kryzysowe.
- Zapobieganie pogłębianiu się sytuacji kryzysowych.
- Nawiązywanie i utrzymywanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

2. Reintegracja społeczna rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Kierunki działań i wskaźniki realizacji celu:

2.1. *Zapobieganie degradacji rodziny poprzez prowadzenie pracy socjalnej ukierunkowanej na poprawę jej funkcjonowania*

Pracą socjalną obejmowane są m.in. rodziny wykazujące trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W trakcie pracy z rodziną pracownik socjalny zapoznaje się z jej potrzebami, następnie analizuje sytuację rodziny, aby w rzetelny sposób dokonać diagnozy i określić wspólnie z nią cel pracy, do którego rodzina zamierza dążyć we współpracy w ramach kontraktu socjalnego, czyli jednego z narzędzi pracy pracownika socjalnego. Pracownicy socjalni wykorzystują to narzędzie w pracy z rodzinami, bo daje ono pełną diagnozę sytuacji w rodzinie oraz pokazuje czy zachodzą pozytywne zmiany. W sytuacji, gdy rodzina nie wyraża chęci współpracy z pracownikiem socjalnym, a pracownik socjalny jest w posiadaniu informacji,

które służą sporządzeniu diagnozy sytuacji rodziny bądź inne przyczyny uniemożliwiają prowadzenie pracy w ramach kontraktu socjalnego praca prowadzona jest w oparciu o karę pracy socjalnej. W 2024r. 584 rodzin wykazywało bezradność opiekuńczo-wychowawczą i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. 251 rodzin z dziećmi objętych było pomocą w formie kontraktu socjalnego, 53 pracą socjalną w formie karty pracy socjalnej. W sytuacji kiedy rodzina nie była znana pracownikowi socjalnemu, w związku z czym nie posiadał on wymaganych danych do sporządzenia rzetelnej diagnozy i był w trakcie rozeznawania jej sytuacji bądź rodzina w ogóle odmawia kontaktu z pracownikiem socjalnym, a wymagała wsparcia ze strony tutejszego Centrum pracownik socjalny prowadzi wówczas tylko pracę socjalną, którą w 2024 roku objętych było 36 rodzin z dziećmi.

Ponadto w rodzinach, w których bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego jest wynikiem niepełnosprawności intelektualnej lub fizycznej co najmniej jednego z członków rodziny mogą zostać wprowadzone usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach których pomocy w przewyżnianiu codziennych trudności życiowych udziela rodzinie osoba świadcząca usługi. W rodzinach tych prowadzona jest praca dostosowana do możliwości psychofizycznych rodziców z uwzględnieniem zarówno ich zasobów, jak i deficytów. W 2024r. z pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 8 rodzin z dziećmi.

2.2. Wzmocnienie kompetencji wychowawczych i opiekuńczych rodziców

Asystent rodziny wspiera rodzinę, w której dobro dziecka jest w jakikolwiek sposób zagrożone. Jego praca w głównej mierze opiera się na pedagogizacji rodziców, towarzyszeniu w sytuacjach dnia codziennego, udzielaniu wsparcia. Cała praca ukierunkowana jest na wsparcie i towarzyszenie w taki sposób, by rodzina, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogła wychować swoje dzieci w bezpiecznych i dobrych warunkach. Praca asystenta rodziny wspomaga rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny - rodziców i dzieci, czemu sprzyja indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W sytuacji, gdy dojdzie jednak do czasowego umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną, praca asystenta z rodziną jest kontynuowana (jeśli tylko rodzina wyraża na to zgodę). Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z rodziną w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, czy odpowiednią placówką opiekuńczo-wychowawczą.

W 2024r. w tut. Centrum zatrudnionych było 14 asystentów rodziny, natomiast 13 asystentów świadczyło pracę. Wsparciem asystenta rodziny objętych było 185 rodzin. 128 rodzin do współpracy zobowiązanych było na mocy postanowienia Sądu. 20 dzieci wróciło do rodziny biologicznej z przestrzeni rodzinnej pieczy zastępczej i 22 z instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na zajęcia podnoszące kompetencje wychowawcze w ramach programu „Szkoła

dla rodziców - wychowanie bez przemocy” prowadzonego przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej, uczęszczały 72 osoby, z czego 42 osoby go ukończyły.

2.3 Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w związku z niepełnosprawnością lub długotrwałą chorobą wychowującego się w niej dziecka

Celem działań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy „Za życiem” jest poprawa funkcjonowania kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Bycie rodzicem to jedna z najtrudniejszych, ale jednocześnie najbardziej satysfakcjonująca z ról. Natomiast dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami wyzwania są często bardziej złożone. Rodzina, która wychowuje dziecko niepełnosprawnością wymaga szczególnego wsparcia. Istnieje wiele form pomocy dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami, które wspierają ich w pokonywaniu codziennych trudności. Rodzina może bowiem skorzystać z pomocy w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej czy opieki wytchnieniowej. Wzrasta świadomość rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami na temat różnych form pomocy, dlatego też w 2024r. nikt nie złożył wniosku o objęcie ich rodziny koordynacją wsparcia asystenta rodziny. 3 dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny posiadało orzeczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny wychowywało się 46 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Wsparciem asystenta rodziny objętych było 14 kobiet w ciąży, w tym 1 kobieta w ciąży zagrożonej. Tutejsze Centrum 28 rodzinom wypłaciło jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Z usługi asystenta osoby niepełnosprawnej skorzystały 3 rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, a z opieki wytchnieniowej 4 rodziny.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Wsparcie rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w przestrzeni pieczy zastępczej.
- Umożliwienie rodzicom powrotu ich dzieci z przestrzeni pieczy zastępczej.

3. Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla rodzin

Kierunki działań i wskaźniki realizacji celu:

3.1. Wzmocnienie umiejętności wychowawczych rodziców oraz kompetencji społecznych i umiejętności radzenia sobie z emocjami

Rodziny objęte wsparciem tutaj. Centrum to często rodziny wieloproblemowe. O dysfunkcji można mówić wtedy, gdy rodzina nie wypełnia swojej funkcji w stosunku do społeczeństwa bądź do członków rodziny. Zaburzone funkcjonowanie jednego z jej członków uderza w cały system rodzinny. Członkowie tych rodzin często są także zagrożeni wykluczeniem społecznym, któremu należy przeciwdziałać. W związku z czym realizowane są zajęcia grupowe i indywidualne dla tych rodzin. Członkowie grup udzielają sobie wzajemnie wsparcia, dzielą się doświadczeniami w pokonywaniu trudności, a także wymieniają się użytecznymi informacjami.

- W 2024r. indywidualna praca z rodzicami i dziećmi odbywała się w ramach projektów:
 - „Zdrowa zabawa”, w którym wzięło udział 8 osób dorosłych i 15 dzieci.
Tematy zajęć: „Zdrowe odżywianie - czyli witaminki dla chłopczyka i dziewczynki”, „Zamieniamy słodkie na owoce - wspólna zabawa dla dzieci i rodziców”, „Woda wszystko umyje - czyli dbamy o higienę osobistą”, „Ruch to zdrowie”.
 - „Mama i Tata - MoTyle Mocy”, w którym wzięły udział 4 osoby dorosłe oraz 5 dzieci.
Tematy zajęć: „Rozwój 2,3,4 latka”, „Bajka dobra na wszystko - bajki terapeutyczne”, „Ćwiczenia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem Metody Ruchu Rozwijającego W. Sherborne”, „Kolorowe żabki - gry i zabawy rozwojowe”, „Pomaluj mój świat - zabawy plastyczne”, „Balon, bułka i bibułka - ćwiczenia logopedyczne”.
 - „Jestem wyjątkowy - podaj mi klucz do samodzielności”, w którym wzięły udział 2 osoby dorosłe i 3 dzieci.
Tematy zajęć: „Przedstawienie założeń i filozofii szkoły M. Montessori oraz ustalenie zasad bezpieczeństwa”, „Precyzja”, „Znaczenie zmysłów”, „Język i pismo”, „Matematyka”, „Rozwój poznawczy”.
- Zajęcia grupowe odbywały się w ramach następujących grup:
 - „Mądry rodzic - szczęśliwe dziecko” - grupa wsparcia dla rodziców. Odbyło się 13 spotkań grupy, w których z różną częstotliwością wzięło udział 26 osób dorosłych i 26 dzieci.

Tematy zajęć w 2024r.: „Mapa marzeń”, „Powrót do przeszłości- gry i zabawy dziecięcych lat”, „Wyrzuty sumienia w rodzicielstwie - jak sobie z nimi radzić”, „Rozwijanie kreatywności”, „Zagrożenia w sieci i wynikające z nich problemy wychowawcze”, „Motyle”, „Relacje nie tylko te w rodzinie”, „Bezpieczne dziecko - o spotkaniach z nieznanymi”, „Hejt w internecie”, „Znaczenie kolorów”, „Znaczenie emocji w życiu człowieka”, „Święta Bożego Narodzenia”, „Spotkanie mikołajkowe”.

- **„moc-E” - grupa wsparcia dla osób z emocjonalnymi trudnościami w funkcjonowaniu społecznym.** Odbyło się 8 spotkań grupy, w których z różną częstotliwością wzięło udział 20 osób dorosłych i 7 dzieci.

Tematy zajęć w 2024r.: „Budowanie więzi z dzieckiem poprzez zabawę”, „Tradycje wielkanocne”, „Uzależnienia wśród dzieci i młodzieży”, „Przemoc i sposoby kształtowania zachowań u dzieci”, „Podsumowanie zajęć 2023/2024r.”, „Omówienie zasad funkcjonowania w grupie, przedstawienie się i omówienie programu z ZUS „Aktywny rodzic””, „Komunikacja interpersonalna”, „Piesi na drodze”.

- **„Rudzkie Warsztatowo”.** Odbyło się 8 spotkań, w których z różną częstotliwością wzięło w nich udział 21 osób dorosłych i 5 dzieci.

Tematy zajęć w 2024r.: „Gry planszowe DIY”, „Kreatywność - praktyka”, „Dzień kobiet”, „Kotyliny jako barwy narodowe do świąt państwowych”, „Czas na wakacje”, „Skarby jesieni”, „Halloween”, „Andrzejki”.

- **„Co w środku piszczy?”.** Odbyły się 2 spotkania, w których wzięło udział z różną częstotliwością 17 osób dorosłych i 1 dziecko. W 2024r. zorganizowano spotkanie ze Strażą Miejską dotyczące zachowań proekologicznych oraz spotkanie z udziałem przedstawicielek Federacji Polskich Klubów Kobiet po Mastektomii „Amazonki”.

Dział Klub Integracji Społecznej realizował projekt **„FAS/FAE - grupa edukacyjna dla klientów pomocy społecznej”**. Celem projektu jest uświadomienie uczestnikom zagrożenia związanego ze spożywaniem alkoholu przez kobiety ciężarne, przedstawienie szkodliwego wpływu alkoholu na ciążę, jej przebieg oraz zdrowie dziecka, edukowanie w zakresie metod postępowania w przypadku problemów wychowawczych z dzieckiem dotkniętym FAS/FAE, przedstawienie deficytów w dorosłym funkcjonowaniu osoby z FAS. W 2024r. grupę ukończyło 10 osób.

Dział prowadził także zajęcia warsztatowe w ramach projektu **„Samodzielnie prowadzę gospodarstwo domowe”**. W warsztatach budżetowych i higienicznych udział wzięło i ukończyło warsztaty 9 osób. W warsztatach zdrowotnych uczestniczyło i ukończyło zajęcia 10 osób.

3.2. *Umożliwienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego*

Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne - realizowane jest poprzez: porady - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy, konsultacje psychologiczne - rodzinne i indywidualne, diagnozę psychologiczną, psychoedukację w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, terapię wspierającą. Na prośbę klientów psychologzy przygotowują również i wydają opinie i zaświadczenia. Praca psychologa odbywała się w siedzibie tutejszego Centrum i w środowisku domowym. W 2024r. 102 osoby skorzystały ze wsparcia psychologa. W rodzinach objętych wsparciem psychologa wychowywało się 121 dzieci. Udzielono 953 porad psychologicznych.

Rodziny, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych mogą skorzystać również ze specjalistycznego poradnictwa prawnego, które realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego itp. W 2024 roku 39 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zostało skierowanych do bezpłatnego poradnictwa prawnego.

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Poszerzenie wiedzy przez rodziny o dostępnych formach wsparcia.
- Aktywizacja społeczna rodzin.
- Nabycie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych przez rodziców.

4. Wyrównywanie szans rozwoju i edukacji dzieci

Kierunki działań i wskaźniki realizacji celu:

4.1. *Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży*

Placówka Wsparcia Dziennego jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracuje z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. W placówce prowadzona jest terapia pedagogiczna, psychologiczna i socjoterapia. Placówka współpracuje także z rodzinami dzieci, m.in. wspiera rodziców/opiekunów w budowaniu kompetencji wychowawczych oraz w sprawach o kluczowym znaczeniu dla poprawy sytuacji dziecka. Biorąc pod uwagę dobro dziecka Placówka współpracuje także z innymi instytucjami, organizacjami i zatrudnionymi w nich pracownikami realizując działania w obszarze wsparcia dzieci i rodzin, m.in. szkołami, Centrum Usług Społecznych, sądami, podmiotami leczniczymi, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rudzie Śląskiej. W 2024r. do Placówki Wsparcia Dziennego uczęszczało 57 dzieci.

Kluby Młodzieżowe - są placówkami wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym. Funkcjonowanie klubów ma charakter profilaktyczny i rozwijający młodych ludzi pod względem społecznym. W 2024r. do Klubów Młodzieżowych uczęszczało 232 osób.

Zajęcia profilaktyczno - wychowawcze dla dzieci i młodzieży - prowadzone przez organizacje pozarządowe: Ośrodek Święta Elżbieta, Zgromadzenie Sióstr Świętej Elżbiety oraz Stowarzyszenie Świętego Filipa Nereusza. Odbiorcami zadania były dzieci i młodzież od 7 do 18 roku życia (w uzasadnionych przypadkach - dzieci od 3 roku życia), wychowujące się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju, zagrożone uzależnieniami i wykluczeniem. Organizacje, w ramach organizowanych zajęć wspierają rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, zapewniają wsparcie oraz pomoc dzieciom i młodzieży zagrożonym uzależnieniami poprzez identyfikowanie zachowań ryzykownych, przeżywających kryzysy szkolne, rówieśnicze i rodzinne, stwarzają optymalne warunki do wszechstronnego rozwoju, wzmacniają rolę i funkcję rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka. W 2024r. w zajęciach wzięło udział 436 dzieci.

4.2. Wsparcie rozwoju dziecka niepełnosprawnego

Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych - jest placówką wsparcia dziennego o charakterze specjalistycznym, która wspiera rodzinę wychowującą dziecko niepełnosprawne w zakresie realizacji programu rehabilitacji ruchowej wspomagającej (hipoterapia, muzykoterapia, integracja sensomotoryczna, choreoterapia, terapia dnia codziennego, samoobsługa, terapia przez zabawę, jaskinia solna), psychologicznej, logopedycznej, pedagogicznej oraz pielęgnacji. W 2024r. 109 dzieci objętych było wsparciem Ośrodka Adaptacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych.

4.3. Uregulowanie sytuacji prawnej dzieci przebywających w przestrzeni pieczy zastępczej

Praca z rodziną zagrożoną kryzysem lub przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej powinna w głównej mierze mieć charakter profilaktyczny, tak aby uchronić dziecko przed umieszczeniem go poza domem rodzinnym. Natomiast w sytuacji, gdy dziecko zostaje umieszczone w przestrzeni pieczy zastępczej, powinna zmierzać do jak najszybszego jego powrotu do rodziców, a kiedy jest to niemożliwie do uregulowania jego sytuacji prawnej. Rodzina zawsze ma możliwość skorzystania z kompleksowego wsparcia i to w głównej mierze od jej gotowości zależą zmiany.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi od Prezesa Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej w 2024 roku:

- prowadzono 711 spraw dotyczących ograniczenia władzy rodzicielskiej, w tym 295 spraw dotyczących ograniczenia przez nadzór kuratora (wykaz Opm dla spraw małoletnich objętych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu opieką, kuratelą lub nadzorem wynikającym z ograniczenia władzy rodzicielskiej);
- wpłynęło 331 spraw o wydanie i 330 spraw o zmianę zarządzeń opiekuńczych, a uprawomocniło się 293 spraw, w których ograniczono władzę rodzicielską (w tym przez nadzór kuratora) lub pozbawiono władzy rodzicielskiej;
- wpisano 256 nowych spraw do wykazu Opm (dla małoletnich objętych na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu opieką, kuratelą lub nadzorem), w tym 100 spraw, w których ograniczono władzę rodzicielską poprzez nadzór kuratora;
- nadzór kuratora zastosowano wobec 34 nieletnich;
- orzeczono prawomocne środki wychowawcze wobec 129 nieletnich

Zgodnie z danymi Centrum Usług Społecznych w Rudzie Śląskiej w 2024 roku sądy pozbawiły rodziców władzy rodzicielskiej wobec 28 dzieci, regulując tym samym ich sytuację prawną, 37 dzieci zostało zgłoszonych do adopcji, z czego 14 nie zostało zakwalifikowanych do adopcji przez Ośrodki Adopcyjne (z uwagi na silne więzi z dotychczasowymi opiekunami, wiek dziecka lub brak z jego strony zgody na adopcję).

WYPRACOWANE EFEKTY:

- Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
- Zapewnienie bezpiecznego sposobu spędzania czasu wolnego dzieciom i młodzieży.
- Wyrównywanie deficytów edukacyjnych u dzieci i młodzieży.
- Umożliwienie dzieciom pozbawionym władzy rodzicielskiej rozpoczęcie procesu adopcyjnego.

II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W Dziale ds. Asysty Rodzinnej zatrudnieni byli: kierownik, starszy specjalista pracy z rodziną, asystenci rodziny, psycholodzy. Wszyscy pracownicy Działu podnoszą swoje kwalifikacje.

W 2024 roku pracownicy Działu uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach, konferencjach, warsztatach i seminariach:

- Standardy ochrony małoletnich - nowe zadania szkół i placówek.
- Przeciwdziałanie przemocy domowej wobec osób starszych.
- Przemoc wobec osób starszych.
- Szkolenie dla pracowników CUS: Opracowywanie i realizacja indywidualnych planów usług społecznych.

- XI Pomorskie Obchody Światowego dnia FAS/FASD.
- Psychoodporni - o budowaniu odporności psychicznej wśród dzieci i młodzieży.

Ponadto pracownicy Działu ds. Asysty Rodzinnej na bieżąco podnoszą swoją wiedzę i kompetencje poprzez zapoznawanie się z literaturą fachową oraz samokształcenie.

III. Finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 176 pkt 5 zadaniem własnym gminy jest współfinansowanie dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, w przypadku Miasta Ruda Śląska nie zachodzi taka konieczność z uwagi na fakt, iż Ruda Śląska jest Miastem na prawach powiatu i realizuje zadania należące do zadań własnych powiatu zgodnie z art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2024 roku poniesiono następujące wydatki za pobyt dzieci w pieczy zastępczej:

a) rodzinna piecza zastępcza:

Rodziny zastępcze otrzymujące świadczenia na dzieci	Ilość rodzin zastępczych	Ilość dzieci w ciągu roku	Wydatki
	288	449	7 026 431,99

b) instytucjonalna piecza zastępcza:

Placówki opiekuńczo - wychowawcze	Ilość placówek (w których umieszczone są dzieci)	Ilość dzieci w ciągu roku	Wydatki
	16	119	9 677 134,09

IV. Przekazywanie informacji do Biura Informacji Gospodarczej

Zgodnie z art. 176 pkt 8) w odniesieniu do art. 193 ust. 8 należy przekazywać informacje do Biura Informacji Gospodarczej o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

W 2024 roku 654 osób zobowiązanych do ponoszenia powyższych opłat zostało zgłoszonych do Biura Informacji Gospodarczej.

V. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny

W związku z § 3. 1. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2012r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej gmina, powiat oraz samorząd województwa mają obowiązek składania wojewodzie sprawozdania z wykonywania zadań za okres:

- od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca - w terminie do dnia 31 lipca danego roku,
- od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia - w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego.

Sprawozdania zostały złożone w terminie.

VI. Potrzeby związane z realizacją zadań na 2025 rok

W 2024 roku ogółem z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej (obecnie Centrum Usług Społecznych) korzystało 2 496 rodzin. Problem bezradności opiekuńczo - wychowawczej dotyczył 584 rodzin z dziećmi, co stanowiło 23,39 % ogółu rodzin korzystających z pomocy tut. Ośrodka. Zadania realizowane w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2024 - 2026” dawały możliwość objęcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych działaniami ukierunkowanymi na ich wzmocnienie.

Mając na uwadze powyższe, potrzeby na 2025 rok w zakresie wspierania rodziny to m.in.:

1. Dalszy rozwój asystentury rodzinnej poprzez zwiększenie liczby zatrudnionych asystentów rodziny ze względu na:
 - konieczność wzmocnienia funkcji rodziny oraz kompetencji wychowawczych rodziców, aby zapobiec umieszczaniu dzieci w przestrzeni pieczy zastępczej, a także podejmowanie ponownej próby reintegracji rodziny w przypadku odizolowania dziecka od systemu rodzinnego;
 - kontynuację działań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy „Za życiem” celem lepszego funkcjonowania kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka z niepełnosprawnością oraz kwestii prawnych czy pomocy psychologicznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej;
 - konieczność realizacji postanowień Sądu zobowiązujących rodziny do współpracy z Centrum Usług Społecznych, a w szczególności z asystentem rodziny, gdyż często jest to ostatnie narzędzie wspierania rodziny przed wydaniem postanowienia o zabezpieczeniu dzieci;

- konieczność działań monitorujących i zaradczych w rodzinach, w których dzieci - pomimo postanowienia Sądu - nie zostały zabezpieczone w przestrzeni pieczy zastępczej z uwagi na brak miejsc.
2. Wzmocnienie działań profilaktycznych na rzecz rodziny w kryzysie poprzez dalszy rozwój pracy socjalnej i metodycznych działań ukierunkowanych na poprawę funkcjonowania rodzin w ich środowisku.
 3. Prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, ukierunkowanych na zwiększenie poziomu wiedzy i wzrost kompetencji rodziców związanych z zaspokajaniem potrzeb dzieci, w tym ochronę ich praw.
 4. Wzmacnianie współpracy interdyscyplinarnej z rodziną i na jej rzecz w celu wydobycia jej zasobów wewnętrznych i zewnętrznych, umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej.
 5. Dalsza współpraca różnych instytucji działających na rzecz wzmocnienia rodziny, gdyż interdyscyplinarność w szczególności umożliwia wszechstronną pomoc, a powyższe stanowi istotny czynnik, który zapobiega sytuacjom kryzysowym w rodzinie.
 6. Udzielenie rodzinom adekwatnej pomocy wykorzystując jej zasoby, wzmacniając w jej członkach poczucie sprawstwa i decyzyjności, co do własnej przyszłości.
 7. Zapewnienie specjalistycznego i wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin, adekwatnego do pojawiających się trudności w rodzinie.
 8. Dalsze działania na rzecz wyrównywania szans rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży poprzez dostęp do zajęć w placówkach wsparcia dziennego i w zajęciach profilaktyczno-wychowawczych.
 9. Poszerzanie katalogu zajęć grupowych dla rodziców, co sprzyja nabyciu umiejętności wychowawczych i ich aktywizacji społecznej.
 10. Dalsze poszerzanie katalogu zajęć indywidualnych dla rodziców i dzieci, mających na celu pogłębienie wiedzy rodziców na temat rozwoju dzieci i ich potrzeb, stymulowania rozwoju, a także budowanie relacji rodzic-dziecko.
 11. Wzmacnianie i poszerzenie katalogu usług wspierających dzieci i rodziców ze specjalnymi potrzebami przy wykorzystaniu potencjału Centrum Usług Społecznych, a także pomieszczeń usługowych „Orbita”.

12. Dalsze podejmowanie działań na rzecz reintegracji rodziny, by jej członkowie mogli uczestniczyć w życiu społecznym i prawidłowo pełnić role społeczne, a w przypadku braku ich rodziny do zmiany, dążenie do uregulowania sytuacji prawnej dzieci.

13. Dalsze podnoszenie kompetencji i umiejętności zawodowych poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie, aby rozwijała się wysoko wyspecjalizowana kadra.

Rodzina jest miejscem, gdzie kształtuje i rozwija się osobowość każdego z jej członków, a w szczególności dziecka. Miejscem, gdzie dzieci czują się bezpiecznie, uczą się empatii i szacunku do innych. Jednym z jej najważniejszych zadań jest przekazywanie dzieciom wartości, norm i zwyczajów, kształtowanie poczucia przynależności, wyposażenie dziecka w umiejętności społeczne. Dorośli kształtują w dzieciach sposoby radzenia z trudnościami, stresem i porażkami. W rodzinie dysfunkcyjnej rodzice nie dają dzieciom siły, stwarzają sytuacje zagrożenia dla ich bezpieczeństwa, kształtują niewłaściwe postawy wobec innych ludzi. Dlatego istotnym jest wczesne rozpoznanie problemów w rodzinie, które mogą doprowadzić do jej degradacji i rozpadu. Istotna jest profilaktyka, dobra diagnoza, wczesna interwencja.

Sprawozdanie niniejsze przygotowane zostało przez Centrum Usług Społecznych w Rudzie Śląskiej, które realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zgodnie z niniejszą ustawą, w oparciu o zarządzenie nr SP.0050.2.8.2025 Prezydenta Miasta Ruda Śląska z dnia 03 stycznia 2025r. w sprawie wyznaczenia na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Centrum Usług Społecznych.

Dyrektor
Centrum Usług Społecznych
w Rudzie Śląskiej
mgr Krystian Morys

Zastępca
Prezydenta Miasta

Anna Krzyszczyk

KIEROWNIK
DZIAŁU WSPARCIA RODZINY
I PIECZY ZASTĘPCZEJ
mgr Agnieszka Kaintoch

Akceptuję

Prezydent Miasta
Ruda Śląska
Michał Pieronczyk